

[Skytte.]

de konservative, mens venstre undlod at stemme. Venstre stillede som forhandlingsgrundlag et forslag, der var beregnet til at koste 9 mill. kr. mere end regeringens forslag, som ville koste 45 mill. kr. om året. Der ville efter venstres forslag årligt blive indkaldt 1 860 mand flere end efter regeringens forslag. Jeg henstiller til den ærede ordfører for venstre, det ærede medlem hr. N. Chr. Christensen, at han gennemtænker, hvad det ville have betydet i den situation.

De konservatives forslag var mere vidtgående. De foreslog 13 regimenter imod 8, en udvidelse af flåden og en forøgelse af eskadrillernes antal til 12 imod regeringens 6; de konservative opgjorde selv udgifterne til 60 mill. kr.

Udgifterne til de tre forslag, der forelå, illustrerer klart forskellen i synspunkter: regeringens forslag 45 mill. kr., venstres 54 mill. kr. og de konservatives 60 mill. kr., og de viser også ganske godt, at selvom man havde fulgt det mest vidtgående forslag, ville slutresultatet under de givne forhold være blevet det samme. Der er vel ingen, heller ikke venstres ærede ordfører her i dag, der tror, at gennemførelse af venstres forslag ville have betydet en nævneværdig forandring i forhold til den ordening, vi havde. Er der nogen, der tror det, vil jeg henvise til en udtalelse, som dr. Krag, venstres daværende fører, fremsatte i en artikel i „Frederiksborg Amts Avis“ i maj 1942. Heri fremhæver dr. Krag, at gennemførelse af venstres militærordening fra 1928 — 29 ville have betydet en væsentlig forbedring af vor forsvarsordening. Men, fortsætter dr. Krag — jeg beder om tilladelse til et citat —

„om den da foreslåede ændring fuldt gennemført ville have hindret begivenhederne den 9. april betvivler jeg absolut. Thi det ville blot have betydet en større kraftudfoldelse fra tysk side for at fremkalde det tilsigtede resultat på ganske kort tid, end det nu var fornødent, og dertil rådede jo Tyskland over mere end tilstrækkelige magtmidler.“

Jeg tror, det er unødvendigt — overfor venstre må det i hvert fald være unødvendigt — at fremsætte kommentarer til dr. Krags artikel, og jeg tror ganske afgjort, — det må jeg måske tilføje — at ingen,

der er i stand til nøgternt at overveje situationen, tør påstå, at den af de konservative foreslåede militærordening ville have givet noget andet resultat. Sandheden er, at der på intet tidspunkt af noget parti er stillet forslag om en militærordening, der ville have gjort det muligt for Danmark ved egen hjælp at afværge et overfald som det, landet blev udsat for den 9. april. Polens, Hollands og Belgiens skæbne viser dette med al tydelighed. Polens hær var på 1½ million mand plus 1½ million i reserve. Belgiens og Hollands hære var tilsammen på 1 million mand, og de havde ca. 1 000 flyvemaskiner, d. v. s. en styrke, der var mere end 5 gange så stor, som selv de ivrigste militærvenner har foreslået for Danmarks vedkommende.

Da Danmark under protest var blevet besat, blev det opgaven at bevare et dansk styre under så lidt eftergiveness overfor tyske krav som muligt. Det danske folk stod som helhed bag dette arbejde, selvom vi ikke undgik, at enkelte landsmænd svigtede, da det kneb. Det var først og fremmest de danske nazister, der åbent modarbejdede Danmarks interesser, hvad de kunne gøre uden risiko, så lang tid tyskerne var herrer i landet. Selvom der ingen undskyldning var for nazisterne, var det overraskende i deres handlinger ikke overvældende. Det var, som om vi næsten ventede af dem, at de i deres beundring for Hitler og hans styre var parate til at forråde deres land. Under deres trosfællers beskyttelse fik de en chance, som de i et frit folkestyret Danmark aldrig kunne opnå. Slægtsleds demokratiske arbejde havde skabt et Danmark, hvis befolkning stod sammen om de demokratiske goder og ikke ønskede dem byttet for et diktatur af den ene eller den anden art.

At Landbrugernes Sammenslutning også søgte samarbejde med besættelsesmagten, er mere beklageligt. Forinden var dog sket det glædelige, at det store antal af medlemmer havde brudt med bevægelsen.

Sørgeligst var det dog, at der forsøgtes rejst bevægelser blandt dem, man undertiden — måske misvisende — regner for at høre med blandt „rigets bedste mænd“. Der dannedes en Danmarks-kreds og en såkaldt Højgaard-kreds, som udenom rigsdag og regering henvendte sig til landets